

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-05-17

Diarienummer:
KSN-2021-00834

Handläggare:
Lovisa Neikter

Handlingsplan för Uppsala kommun landsbygdsprogram 2021–2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** anta handlingsplan för landsbygdsprogrammet för perioden 2022–2023 enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Kommunfullmäktige antog ett landsbygdsprogram den 30 januari 2017 § 19 för att sätta ramarna för och prioritera inom kommunens landsbygdsarbete. Till programmet antogs också en handlingsplan som ett verktyg för att tydliggöra, följa upp och samlat planera för de insatser som ska ske på landsbygderna, se bilaga 2.

Handlingsplanen som föreslås i föreliggande ärende ersätter tidigare handlingsplan 2019–2020. Den beskriver de åtgärder Uppsala kommunkoncern ska prioritera inom landsbygdsutveckling under perioden 2022–2023 för att nå landsbygdsprogrammets mål, med goda förutsättningar att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.

Handlingsplanen förtydligar nämnders och bolagsstyrelser ansvar och roller för genomförande av programmets måluppfyllelse i relation till deras reglemente och ägardirektiv. Handlingsplanen är också ett verktyg i mål- och budgetprocessen. Se bilaga 1.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen, kommunledningskontoret, kulturförvaltningen, äldreförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen samt Uppsala parkering AB, Uppsala vatten och avfall AB. Ärendet har beretts av landsbygdsberedningen i form av tidig dialog i processen.

Förslaget till handlingsplan bedöms ge en positiv effekt ur ett näringslivsperspektiv samt ut ett barn- och jämställdhetsperspektiv då det bidrar till en mångsidig hållbar utveckling av Uppsalas landsbygder.

Föredragning

Landsbygdsprogrammet beskriver Uppsala kommuns långsiktiga landsbygdsarbete och är ett kommunövergripande styrdokument med det övergripande målet att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Programmet omfattar fyra utvecklingsområden som är särskilt viktiga att prioritera och sätta ramarna för under perioden. Längre ner i detta avsnitt presenteras programmets utvecklingsområden med tillhörande mål.

Handlingsplanen beskriver de åtgärder som Uppsala kommunkoncern ska prioritera inom landsbygdsutveckling under perioden 2022–2023. Åtgärderna synliggör olika aktörers ansvar och ska inarbetas i nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhets- och affärsplanering. Inom flera nämnder och förvaltningar finns det ett behov av att implementera landsbygdsprogrammet i verksamhetsplanen för att tydligare bidra till måluppfyllelsen och landsbygdsutvecklingen. Den nya handlingsplanen synliggör och förtydligar nämnders och förvaltningars möjlighet att arbeta med landsbygdsprogrammet. Implementeringen sker dels genom att uppmärksamma landsbygderna i kommunens olika verksamheter, dels genom ett nära samarbete och uppföljning med berörda förvaltningar.

Uppsala kommun är tillsammans med andra aktörer ansvariga för att genom samverkan och samarbete uppfylla målen i landsbygdsprogrammet. Kommunstyrelsen ansvarar för den övergripande samordningen med externa parter samt den interna samordningen inom kommunen.

För att nå målet om att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner behöver det skapas förutsättningar för att bygga och utveckla boende- och verksamhetsmiljöer. Bostadsutvecklingen ska främst ske i prioriterade tätorter i kollektivtrafiknära lägen för att stödja befintlig service. De prioriterade tätorterna är Almunge, Björklinge, Bälinge, Gunsta, Gåvsta, Jälla, Järlåsa, Knutby, Länna, Lövstalöt, Skyttorp, Storvreta, Vattholma och Vänge.

I landsbygdsprogrammet finns det fyra mål om bostadsbyggande. I kommunen ska det finnas ständig planberedskap som motsvarar en produktion om minst 400 bostäder i de prioriterade tätorterna. Det ska finnas kontinuerlig tomtberedskap i de prioriterade tätorterna samt kommunal markberedskap som understödjer plan- och tomtberedskap. Slutligen ska kommunen ha beredskap att åstadkomma bostadsbyggande utöver småhus i prioriterade tätorter. Det innebär att kommunförvaltning och kommunala bolag aktivt understödjer tillkomsten, eller förverkligare i egen regi, där så är rimligt med hänsyn till ekonomi och behov.

Att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner innebär att en sammanhållen lands- och stadsutveckling stärks för att ytterligare utveckla de kvaliteter, utbud och upplevelser som landsbygderna kan erbjuda. Det i sin tur kan skapa företagsutveckling inom framför allt gröna jobb som kan bidra till en hållbar utveckling. För utvecklingsområdet näringslivsutveckling i ett land-/stadperspektiv finns det sex mål. Målen är att främja teknisk och sociala innovationer, skapa förutsättningar för att öka den hållbara närproduktionen av förnybar energi och livsmedel, skapa förutsättningar för ökat företagande på landsbygderna, öka nöjdheten med den kommunala servicen

för företagare, skapa förutsättningar för ökad besöksnäring samt att kommunen ska ha markberedskap för verksamhetsmiljöer.

Inom utvecklingsområdet service och infrastruktur finns det fem mål. Målen är att etablera och/eller utveckla nya servicelösningar där det idag är brist, öka möjligheten till ett hållbart- och kollektivt resande genom att ha ett dörr- till dörrperspektiv, skapa förutsättningar för en högre anslutningsgrad av fiber på landsbygderna, öka möjligheten till att utöva och uppleva kultur på landsbygderna samt förstärka kommunens roll som rådgivare.

Att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner innebär även att kommunen svarar upp mot initiativ som tas och att de kommunala processerna främjar ett lokalt, hållbart och jämlikt engagemang. Det lokala engagemanget skapas främst genom delaktighet och inflytande.

Inom utvecklingsområdet lokalt engagemang finns det tre mål. Målen är att skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang, skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog samt öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.

Ekonomiska konsekvenser

Föreliggande förslag att anta handlingsplan för landsbygdsprogrammet innebär inga ekonomiska konsekvenser. Handlingsplanen prioriterar åtgärder som ska rymmas och prioriteras inom respektive nämnds och bolags befintliga ekonomiska ramar för 2022/2023. Om någon åtgärd vid genomförande inte bedöms rymmas inom den ekonomiska ramen beaktas det i kommande mål- och budgetprocess.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 17 maj 2022
- Bilaga 1, Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2022–2023
- Bilaga 2, Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2019–2020

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Aktiverande styrdokumentDatum:
2022-05-17Diarienummer:
KSN-2021-00834Beslutsfattare:
KommunstyrelsenDokumentansvarig:
Lovisa Neikter, Cecilia Carlqvist

Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2021–2023

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Inledning

Uppsala ska bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Kommunfullmäktige antog ett landsbygdsprogram¹ den 30 januari 2017 för att sätta ramarna för och prioritera inom kommunens landsbygdsarbete. Till programmet antogs också en handlingsplan som ett verktyg för att tydliggöra, följa upp och samlat planera för de insatser som ska ske på landsbygderna. Handlingsplanen är också ett verktyg i mål- och budgetprocessen.

Fyra områden är utpekade i kommunens landsbygdsprogram. Inom dessa finns särskilda mål och strategier:

- Bostadsbyggande
- Näringslivsutveckling i ett land/stad-perspektiv
- Service och infrastruktur
- Lokalt engagemang.

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att säkra genomförandet av landsbygdsprogrammet och ge en samlad bild av åtgärder som ska genomföras för att Uppsala kommun ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Handlingsplanen förtydligar nämnders och bolagsstyrelserns ansvar och roller för genomförande av landsbygdsprogrammets måluppfyllelse i relation till reglemente och ägardirektiv. Åtgärderna i handlingsplanen underlättar för nämnder och bolagsstyrelser att identifiera sina delar av ett programområde och integrera det i sin verksamhets- och affärsplanering. På så sätt har handlingsplanen en tydligt styrande effekt och kan påskynda måluppfyllelsen.

Omfattning

Handlingsplanen ersätter tidigare handlingsplan 2019–2020. Den beskriver de åtgärder Uppsala kommunkoncern ska prioritera inom landsbygdsutveckling under 2022–2023 för att nå landsbygdsprogrammets mål, med goda förutsättningar att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Uppsala kommun är tillsammans med andra aktörer ansvariga för att genom samverkan och samarbete uppfylla målen i landsbygdsprogrammet. Handlingsplanen kompletterar övriga styrdokument inom kommunen exempelvis för barn-, unga och näringsliv då landsbygderna är en geografiskt angiven plats men berörs av samtliga perspektiv.

Ansvar, genomförande och spridning

Kommunen behöver årligen ta ett helhetsgrepp över pågående utvecklingsprojekt i de prioriterade tätorterna, servicenoderna och på landsbygderna. Det möjliggör för synergier inom och mellan projekten. Ett sammanhållet landsbygdsarbete ger också kommunen underlag för att kunna skapa en kommunikationsplan kopplad till handlingsplanen.

¹ [landsbygdsprogram_webb.pdf \(uppsala.se\)](#) – 2022-04-05

För att lyckas med satsningarna i landsbygdsprogrammet är ett delgeografiskt perspektiv nödvändigt. Det bidrar till att synergieffekter mellan nämnderna, företagare och föreningsliv skapas. Samverkan mellan kommunen, Region Uppsala, statliga myndigheter, civilsamhället och marknadsaktörer är fortsatt viktig för att främja utvecklingen.

Kommunstyrelsen fattar beslut om handlingsplanen och ansvarar både för den interna, och den övergripande samordningen med externa parter.

Ekonomiska förutsättningar

Insatser kopplade till handlingsplanen prövas i den långsiktiga investeringsplanen och avgörs årligen i mål- och budgetprocessen. Inom vissa satsningar finns extern medfinansiering. Landsbygdsutvecklingsarbetet har en egen budget på avdelningen för strategisk planering. Insatserna ska prioriteras inom befintlig budgetram. Positiva effekter förväntas i form av samarbete mellan nämnder och genom ett ökat antal arbetstillfällen i kommunen.

Måls åtgärder, indikatorer samt ansvariga

Förklaring till förkortningar i tabellerna.

Kommunstyrelsen (KS)
 Kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott (MEX)
 Plan- och byggnadsnämnden (PBN)
 Gatu- och samhällsmiljönämnden (GSN)
 Idrotts- och fritidsnämnden (IFN)
 Kulturnämnden (KTN)
 Destination Uppsala AB (DUAB)
 Uppsala Vatten och Avfall AB (UVAB)
 Äldrenämnden (ÄLN)
 Utbildningsnämnden (UTB)
 Nöjd-Kund-Index (NKI)
 Statistikmyndigheten (SCB)

Mål/utvecklingsområde 1

Bostadsbyggande

Att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner innebär att skapa goda förutsättningar för att bo och leva på kommunens landsbygder. Plats för de goda livet ska finnas i såväl Uppsala stad som på landsbygderna och i tätorterna. För att hushåll ska kunna bo kvar inom sin tätort när livssituationen ändras eller kunna flytta till landsbygderna behöver det finnas en blandning av olika bostadstyper, upplåtelseformer, boendeformer och lägenhetsstorlekar. En ökad blandning av hushåll stärker också barns livschanser och bidrar till ökad sammanhållning inom kommunen.

Mål i landsbygdsprogrammet:

- Ständig planberedskap ska finnas som motsvarar en produktion om minst 400 bostäder i de prioriterade tätorterna. Det innebär att kommunen i sin prioritering och tidsplanering av detaljplanarbeten understödjer att planer

tas fram i en omfattning som bäddar för nämnda produktionsvolym.

- Tomtberedskap ska kontinuerligt finnas i samtliga av de prioriterade tätorterna där så är möjligt givet teknisk och social infrastruktur. Det innebär att det i merparten av de prioriterade tätorterna alltid ska finnas möjlighet att köpa en tomt för småhusbyggande, av kommunen eller annan aktör.
- Kommunal markberedskap som understödjer de två ovanstående målen. Det innebär att kommunen bör ha egen mark för planläggning och bostadsbyggande när situationen så kräver.
- Kommunen ska ha beredskap för att åstadkomma bostadsbyggande utöver småhus i prioriterade tätorter. Det innebär att kommunförvaltning och kommunala bolag aktivt understödjer tillkomsten av till exempel flerbostadshusprojekt eller förverkligar sådana i egen regi, där så är rimligt med hänsyn till ekonomi och behov.

Åtgärder

I kommunens program för bostadsförsörjningen 2021–2024, Bostad för alla, med tillhörande handlingsplan finns mål och åtgärder för bostadsförsörjningen för kommunen på helhet. Bostad för alla utgår från hushållens behov och efterfrågan av bostäder. För tillkommande bostäder i tätorterna innebär det att dagens utbud behöver kompletteras med det som saknas utifrån hushållens behov och efterfrågan.

Målet för bostäder i landsbygdsprogrammet omfattas även av direktivet Bostadsrensning på landsbygden 19 januari 2021 § 4. Indikatorer finns i nämnda program och direktiv samt rutiner för uppföljning.

Nr	Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Årtal
1	Vid planläggning av bostäder ska de boendeformer, bostadsstorlekar, upplåtelseformer som saknas på en plats tillföras utifrån de lokala förutsättningarna. Platsen kan exempelvis vara tätort och/eller stråk.	KS	MEX, PBN, GSN	2023
Indikatorer				
1	Social blandning på geografisk nivå (blandning av upplåtelseform, hustyp, lägenhetsstorlek, kommunens bostadsresurs och så vidare).			
1	Antal färdigställda bostäder per år, fördelat på hustyp, upplåtelseform, specialbostad och studentbostad. (SCB) (Eventuell möjlighet att följa boendeformer från verksamhetsdata)			

Mål/utvecklingsområde 2

Näringslivsutveckling i ett land/stad-perspektiv

Att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner innebär att en sammanhållen lands- och stadsutveckling stärks för att ytterligare utveckla de kvaliteter, utbud och upplevelser som landsbygderna kan erbjuda. Det i sin tur kan skapa företagsutveckling

inom framför allt gröna jobb, och även inom andra som sektorer som exempelvis kultur vilket bidrar till en hållbar utveckling.

Näringslivsprogrammets handlingsplan arbetare med landsbygderna genom bland annat företagsbesök.

Mål i landsbygdsprogrammet:

- Främja tekniska och sociala innovationer.
- Skapa förutsättningar för att öka den hållbara närproduktionen av förnybar energi och livsmedel.
- Skapa förutsättningar för ett ökat företagande på landsbygderna.
- Öka nöjdheten med den kommunala servicen för företagare på landsbygden.
- Kommunkoncernen ska ha markberedskap för verksamhetsmiljöer.
- Skapa förutsättningar för ökad besöksnäring kultur-, natur, och ekoturism.

Hela näringslivsprogrammet är relevant för målområdet, emellertid finns ett särskilt behov av att följa och att stödja landsbygdsnärings. Landsbygdsnärings är väsentliga för landsbygdens välmående samt för att trygga en lokal livsmedelsförsörjning. Basen för den utvecklingen finns i länets handlingsplan för livsmedel (ÄT Uppsala). Det handlar bland annat om att skapa transparens och tydlighet i kommunala processer för att åstadkomma utveckling och nyetablering inom landsbygdsnäringsarna. Besöksnäringen är viktigt för utvecklingen av landsbygderna. Placeringen av regionala idrottsevenemang, såsom Storvretacupen och O-ringen vara ett sätt att bidra till ökad besöksnäring och efterfrågan på kommersiell service.

Nr	Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Årtal
1	Kompetenshöjande åtgärder inom livsmedelsförsörjningen	KS	GSN	2023
2	Stärk arbetet med klimatdriven, hållbar, cirkulär och innovativ affärsutveckling inom landsbygdsnärings. ²	KS	DUAB, UVAB	2023
3	Öka antalet projekt och aktiviteter som syftar till stärkt företagande på landsbygderna	KS	DUAB, PBN, GSN	2023
4	Utveckla lokal service tillsammans med kommunens servicepunkter och andra aktörer	KS	GSN, PBN	2022–2023
5	Stärk besöksnäringen på landsbygderna.	KS	DUAB, KTN, GSN, IFN	2022–2023
	Indikatorer			
1	Antal kompetenshöjande åtgärder inom livsmedelsförsörjning.			
2	Antal projekt i kommunkoncernen i samverkan med näringslivet på landsbygderna.			

²Landsbygdsnärings (areella närings, som jord- och skogsbruk samt verksamheter, som är ytkrävande och/eller kräver speciella anläggningar/lokaler och/eller innebär brukande av mark/vatten och som svårigen kan lokaliseras i staden, tätorterna eller i särskilda verksamhetsområden.

3	Företagarnas uppfattning av kommunens service (NKI). Totalresultat samt resultat för företag med 0–10 anställda. ³
4	Antal aktiviteter som inkluderar servicepunkterna.
4	Utbudet av ställen att hämta paket på inom rimligt avstånd från din bostad (till exempel varor du beställt på nätet) (SCB:s medborgarundersökning).
5	Antal företag och antal anställda inom turism/besöksnäring på landsbygderna.

³ Jordbruksföretagens uppfattning av kommunens service inom samtliga myndighetsområden (NKI) ingår i denna kategori.

Mål/utvecklingsområde 3

Service och infrastruktur

Att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner innebär att genom samarbete skapa innovativa, effektiva och smarta sätt att utveckla och behålla servicefunktioner och tillgänglighet på landsbygderna. Det är viktigt att service och infrastruktur kompletteras där behov finns.

Mål i landsbygdsprogrammet:

- Etablera och/eller utveckla nya servicelösningar där det idag är brist. En ny servicelösning kan exempelvis innebära att olika typer av servicefunktioner – privata och offentliga – samverkar för att tillsammans få tillräcklig kvalitet och ekonomi trots ett begränsat befolkningsunderlag.
- Skapa förutsättningar för en högre anslutningsgrad av fiber på landsbygderna.
- Öka möjligheten till ett hållbart och kollektivt resande genom att ha ett dörr-till dörrperspektiv.
- Öka möjligheten att utöva och uppleva kultur på landsbygden.
- Förstärka kommunens roll som rådgivare.

För att nå dessa mål krävs det aktiv och långsiktig samverkan mellan kommunen och andra aktörer kring både stor- och småskaliga frågor som är viktiga för Orts- och bygdeutvecklingen. Exempel på frågor är servicelösningar i relation till infrastrukturens utveckling där det finns synergier. Det finns exempelvis ett ökat intresse för obemannade butiker och paketboxar som ökar servicen på landsbygderna. Där arbetar kommunen vidare och utvecklar service tillsammans med servicepunkterna och andra parter i landsbygderna. Exempel på projekt som genomförs i Björklinge under 2022–2024 är Vinnovaprojektet ”Den lokala arbetshubben - samhällsutveckling på distans” med målet att hitta nya affärsmodeller för liknande satsningar i kommunens tätorter.

För levande landsbygder är det ytterst viktigt att den grundläggande infrastrukturen upprätthålls. Ett dörr-till-dörr-perspektiv är viktigt att utgå ifrån i arbetet med resor på landsbygderna. Där ser vi att pendlarparkeringarna är av stor vikt för att få en jämlik omställning. Vad gäller kollektivtrafiken bör den präglas av långsiktighet och förutsägbarhet samt anpassas utefter individens olika behov, till exempel gällande funktionsnedsättning. Idag ansvarar Region Uppsala för all kollektivtrafik i länet, både gällande regional och inom kommunal trafik, även om kommunen fortfarande har kvar visst inflytande.

Vägföreningarna är viktiga aktörer för ett väl fungerande vägnät i kommunen. Kommunen behöver ha en dialog med vägföreningarna, exempelvis genom att utreda möjligheterna med att etablera ett samverkansforum inom vägfrågor.

Bredbandsutbyggnaden är central för att nå kommunens högt uppsatta mål om att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner och den är även viktigt ur jämlikhets- och näringslivsperspektiv. Genom att kartlägga utmaningar med fiberutbyggnaden synliggörs även möjligheterna för hur full täckning av fiber på landsbygderna kan uppnås. Kommunen behöver även se över vilka åtgärder som behövs för att nå bredbandsmålen. Exempel på åtgärder skulle kunna vara offentlig finansiering, samverkan med marknadsaktörer samt se över synergier i utbyggnad av fiber i stad och land.

Nr	Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Årtal
1	Verka för samlokalisering av kommersiell och kommunal service vid lämpliga lokaliseringar.	KS	GSN, Uppsala Parkerings AB, UVAB, KTN	2022–2023
2	Verka för ökad uppkoppling av fiber på landsbygderna och ta fram förslag på åtgärder inom kommunens rådighet där behov kvarstår.	KS	GSN	2023
3	Verka för ökad cykelbarheten på landsbygderna.	KS	GSN	2023
4	Verka för mer offentlig konst på landsbygderna.	KTN	GSN	2023
5	Verka för mobila biblioteksverksamheter på landsbygderna.	KTN		2023
6	Förstärkt rådgivning gällande planläggnings- och bygglovsfrågor vid initiativ till byggande i prioriterade tätorter och på landsbygderna i övrigt.	KS	PBN	2023
7	Skapa en delgeografisk grundstruktur för kommunala utvecklingsfrågor.	KS	Samtliga nämnder och bolag	2023
8	Verka för ökat samarbete med vägföreningarna	KS	GSN	2023
9	Verka för ett fungerande dörr-till-dörr-perspektiv inom resande och transporter	KS	GSN	2023
Indikatorer				
1	Utbudet av återvinningscentraler i din kommun, där du kan lämna in farligt avfall, grovsopor och elektronik (SCB:s medborgarundersökning).			
1	Tillgången till kommunal service utanför kommunens centralort, till exempel skola, äldreomsorg, bibliotek (SCB:s medborgarundersökning).			
2	Utredning av tillgång till digital infrastruktur på landsbygderna.			
2	Landsbygdsbornas uppfattning om tillgången till fast eller mobil uppkoppling (SCB:s medborgarundersökning).			
2	Post och telestyrelsens årliga bredbandsstatistik.			
3	Landsbygdsbornas uppfattning om utbudet av gång- och cykelvägar (SCB:s medborgarundersökning).			
3	Antal aktiviteter kopplat till cykelbarhet på landsbygderna.			
3	Landsbygdsbornas uppfattning om skötsel av gång- och cykelvägar (SCB:s medborgarundersökning).			
3	Antal kilometer cykelvänliga stråk på landsbygderna.			
4	Antal konstprojekt på landsbygderna.			

5	Antal aktiva låntagare inom den mobila biblioteksverksamheten på landsbygderna.
6	Begäran om rådgivning kring bygglov utanför detaljplaner.
6	Antal besökare till "bygglov på väg".
8	Antal aktiviteter kopplat till vägfrågor i kommunens landsbygder.
9	Antal aktiviteter för att möjliggöra dörr-till-dörr-perspektiv inom resande och transporter.

Mål/utvecklingsområde 4

Lokalt engagemang

Arbetet med att nå målet om att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner är beroende av lokalt engagemang. Därför ska kommunen vara en möjliggörare som stimulerar och uppmuntrar insatser från lokalsamhället. Genom samverkan med föreningslivet kan kommunen möjliggöra för föreningsråd, byalag och samverkansföreningar i alla landsbygder att skapa en lokal plattform för demokrati och landsbygdsutveckling i sin bygd. Samverkan ska ske inom ramen för den lokala överenskommelsen för att undvika parallella processer.

Mål i landsbygdsprogrammet:

- Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.
- Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.
- Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.

För att främja det lokala engagemanget på landsbygderna fortsätter arbetet med medborgarbudgeten. Medborgarbudgeten kommer under perioden 2022/2023 att permanentas. Ett ökat trepartnerskap⁴, där den ideella, privata och offentliga sektorn samarbetar för att skapa utveckling, har visat sig vara en framgångsfaktor. Att ge unga och äldre möjligheter till ett aktivt liv på landsbygderna är centralt för att uppnå en kommun för alla.

	Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Årtal
1	Utveckla arbetet för lokalt engagemang i kommunens landsbygder.	KS	IFN, KTN, PBN, ÄLN, UTB	2022–2023
2	Understöd projekt och aktiviteter som främjar lokalt jämställt engagemang med fokus på barn och unga.	KS	IFN, KTN, UTB	2022–2023
3	Verka för en utökad kultur- och fritidsverksamhet på landsbygderna.	KS, KTN	IFN, UTB	2022–2023
Indikatorer				
1	Andelen bokade idrottsytor på landsbygderna.			
2	Antal projekt och aktiviteter som främjar lokalt jämställt engagemang med fokus på barn och unga på landsbygderna.			
3	Aktivitetsindex för träffpunkterna 65+ på landsbygderna.			
3	Upplevelsen av utbudet av ställen för unga att träffas på i Kommunen, till exempel fritidsgårdar, ungdomsklubbar (SCB:s medborgarundersökning).			
3	Upplevelsen av utbudet av ställen för äldre att träffas på i Kommunen, till exempel träffpunkter (SCB:s medborgarundersökning).			

⁴ Trepartnerskap enligt Ledermetoden betyder att den ideella, den privata och den offentliga sektorn samarbetar för att skapa utveckling.

Uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av handlingsplanen. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. I samband med uppföljningen ska även åtgärder, indikatorer och mål följas upp och jämföras med relevanta kommuner där så är möjligt med syftet att följa upp målet om att bli Sveriges bästa landsbygdskommun.

Stöd för landsbygdsutveckling

Det finns möjligheter för företagare och föreningar att söka finansiellt stöd för landsbygdsutveckling, exempelvis i det svenska landsbygdsprogrammet samt hos föreningen Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling. Dessutom finns även möjlighet att söka pengar hos exempelvis Tillväxtverket, Energimyndigheten, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Boverket, kommunen samt andra stiftelser, EU-fonder och organisationer för landsbygdsutveckling.

Det svenska landsbygdsprogrammet

Det svenska landsbygdsprogrammet ger möjlighet till olika ersättningar och stöd för att utveckla landsbygderna. De prioriterade områdena är miljö, hållbar utveckling och innovation. Det övergripande målet är smart och hållbar tillväxt för alla. Det finns olika former av företags- och projektstöd, varav många är kopplade till jord- och skogsbruk. Projektstöden är framför allt stöd till investeringar, såsom till småskalig infrastruktur, investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar, lokala servicelösningar samt samlingslokaler. Det kan också vara investeringar inom rekreation och som förbättrar möjligheten till turism samt vård av natur och kulturhistoriska byggnader. Det är viktigt att nyttan av stödet når fler än den som söker. Mer information finns på www.jordbruksverket.se

Upplandsbygd Lokalt Ledd Utveckling

Kommunen medfinansierar årligen föreningen Upplandsbygd tillsammans med Sigtuna, Knivsta, Vallentuna och Östhammars kommuner. De övergripande målen i Upplandsbygds utvecklingsstrategi är levande och inkluderande bygder samt nya och hållbara lösningar för lokal utveckling. För att uppnå målen identifieras tre insatsområden. Lokal ekonomi och hållbart entreprenörskap, bygdefrämjande utveckling och stärkt gemenskap samt rikare vatten och landskap. Samarbetet med Upplandsbygd är en viktig del för att nå målen i landsbygdsprogrammet och för att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.

Upplandsbygds funktion är att göra det möjligt för näringslivet, det civila samhället och den offentliga sektorn att tillsammans hitta samarbeten som utvecklar landsbygden, framför allt inom de insatsområden som är framtagna i strategin. Mer information om Upplandsbygd lokalt ledd utveckling finns på www.upplandsbygd.se

Bidrag till föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling

Alla lokala samverkansaktörer som driver demokrati- och utvecklingsfrågor i sin bygd kan från och med 2017 söka ekonomiskt stöd från kommunstyrelsen. Det kan sökas

innan sista mars varje år. Summan för stödet är 300 000 kr årligen. Se samtliga stöd som går att söka vid Uppsala kommun här [bidrag att söka - Uppsala kommun](#).

Mikrofonden i Uppsala län (MFU)

MFU är från kommunen fristående förening som arbetar för att främja tillväxt och utveckling av verksamheter inom sektorn social ekonomi i Uppsala län. Den huvudsakliga verksamheten består i att erbjuda finansiella lösningar för utveckling av verksamheter. MFU och Uppsala kommun har ett samarbetsavtal där kommunen går in med driftstöd.

Relaterade dokument

- Bostad för alla
- Direktiv för bostadssatsning på landsbygden
- Handlingsplan för arbetet med cykeltrafik (en förlängning av cykelrevisionen, cykelpolicy och riktlinjer för cykeltrafik i Uppsala kommun)
- Idrott och fritidspolitiska programmet
- Kulturpolitiska programmet
- Lokal överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun
- Näringslivsprogrammet
- Program för äldrevänlig kommun
- Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik
- Riktlinjer för arbetet med Uppsala kommuns offentliga konst
- Avfallsplan för Uppsala kommun 2014–2022
- Åtgärdsplan för pendlarparkering
- Översiktsplanen

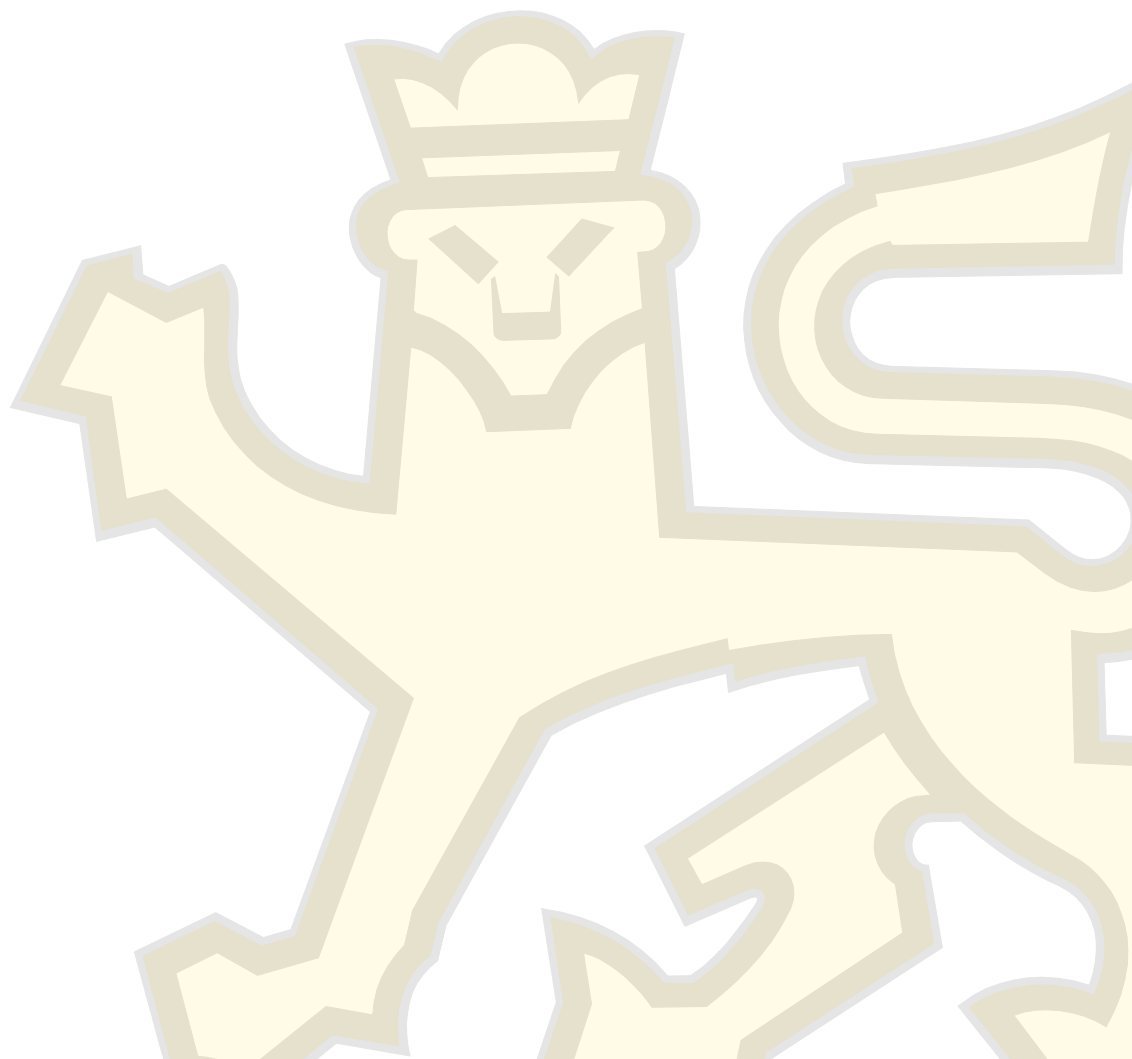
Handlingsplan

för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2019–2020

Ett aktiverande dokument som kommunfullmäktige fattade beslut om 2019-01-28.

”Med en stor landsbygd och en stor stad finns det möjligheter att utveckla Sveriges bästa landsbygd. Det är få kommuner som kan erbjuda så varierade livsmiljöer med närhet till en starkt växande arbetsmarknad som Uppsala kan göra.”

Uppsala kommuns landsbygdsprogram, sida 4.

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	1 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte med handlingsplanen	2
Organisation kring landsbygdsprogrammet	2
Genomförande och prioritering 2019	2
Ekonomiska förutsättningar	3
Uppföljning	3
Sveriges bästa landsbygdskommun.....	3
Strategi för bostadsbyggande	4
Mål och uppföljning	4
Strategi för näringslivsutveckling i ett land/stad-perspektiv	6
Mål och uppföljning	6
Strategi för service och infrastruktur.....	8
Mål och uppföljning	8
Strategi för lokalt engagemang	11
Mål och uppföljning	11
Pågående projekt	13
Stöd för landsbygdsutveckling	14
Det svenska landsbygdsprogrammet.....	14
Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling.....	14
Stöd till föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling	14

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	2 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Inledning

Uppsala ska bli Sverige bästa landsbygdskommun. Kommunfullmäktige har antagit ett kommunalt landsbygdsprogram (2017-01-30, KSN 2015–1907) för att sätta ramarna för och prioritera inom kommunens landsbygdsarbete. Handlingsplanen är ett verktyg för att tydliggöra, följa upp och samlat planera för de insatser som ska ske på landsbygderna. Handlingsplanen är också ett verktyg i mål- och budgetprocessen. Fyra områden är utpekade i kommunens landsbygdsprogram:

- Bostadsbyggande
- Näringslivsutveckling i ett land/stadsperspektiv
- Service och infrastruktur
- Lokalt engagemang.

Syfte med handlingsplanen

Syftet med handlingsplanen är att kommunstyrelsen avser att säkra genomslag av den politiska inriktningen i landsbygdsprogrammet samt att precisera måluppföljning, ansvar och prioriterade aktiviteter. Årlig uppföljning av landsbygdsprogrammet utifrån 2018 års handlingsplan beskrivs i den sammanhållna programmuppföljningen.

Organisation kring landsbygdsprogrammet

Kommunen behöver årligen ta ett helhetsgrepp över pågående projekt i de prioriterade tätorterna, servicenoderna och på landsbygderna. Det möjliggör för synergier och mellan projekten. Ett sammanhållet landsbygdsarbete ger också kommunen underlag för att kunna skapa en kommunikationsstrategi kopplat till målet om Sveriges bästa landsbygdskommun.

För att lyckas med satsningarna i landsbygdsprogrammet är ett delgeografiskt perspektiv nödvändigt. Att ha ett delgeografiskt perspektiv i utvecklingsfrågorna gör att synergieffekter mellan nämnder, företagare och föreningsliv skapas. Det handlar om att skapa en helhetsbild över hela bygdens utveckling och att tillsammans hitta positiva lösningar. Det kan exempelvis innebära att distributionen av olika varor och gemensam matlagning kan samordnas mellan de kommunala verksamheterna. Det kan också skapas utrymmen för att dela på resurser, såsom exempelvis personal och kostnader.

Genomförande och prioritering 2019–2020

En stor satsning inom landsbygdsprogrammet är den på servicepunkter i kommunen. Tio servicepunkter ska etableras från år 2017 till år 2019 och drivas vidare efter projektets slut. Syftet är att stärka samverkan mellan offentlig och kommersiell service i bygderna, även på lång sikt. För en bättre tillgång till service är bredband avgörande. I kommunen sker en ökning av antal anslutna men det är skillnad mellan stad och land. Situationen måste förbättras för att nå en god landsbygdsutveckling. Inom området lokalt engagemang är medborgarbudget ett nytt koncept. Ett pilotprojekt har startat under 2018 där fokus är

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	3 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

landsbygden. Satsningen på medborgarbudget är femårig. Inom området näringslivsutveckling arbetas det med innovation i livsmedelskedjan i kommunen, i samverkan med akademi och näringsliv där basen utgörs av den regionala livsmedelsstrategin. Besöksnäring är ett annat viktigt område för lokalt näringsliv. Vidare ska kommunen arbeta med att stärka bostadsbyggande i de prioriterade tätorterna enligt översiktsplanen genom att analysera förutsättningar och se över möjligheterna för hur bostadsbyggandet kan ske. Inom landsbygdsutveckling finns också möjligheter till samarbetsprojekt med exempelvis universitet och flera sådana är initierade.

De uppdrag som tidigare givits inom ramen för Sveriges bästa landsbygdskommun samt inom andra landsbygdsuppdrag kvarstår.

Ekonomiska förutsättningar

Insatser kopplade till handlingsplanen prövas i den långsiktiga investeringsplanen och avgörs årligen i mål- och budgetprocessen. Inom vissa satsningar finns extern medfinansiering. Landsbygdsutvecklingsarbetet har en egen budget på avdelningen för strategisk planering. Insatserna ska prioriteras inom befintlig budgetram. Positiva effekter förväntas i form av samarbete mellan nämnder och genom ett ökat antal arbetstillfällen i kommunen.

Uppföljning

Landsbygdsprogrammet följs upp årligen i kommunens ordinarie programuppföljning. Dessutom ska kommunen undersöka förutsättningarna på landsbygderna rörande service, mobilitet, befolkningsutveckling, byggtakt, variationen i byggnationerna, social och ekologisk hållbarhet, energi, matproduktion, trygghet och föreningsliv på bygdenivå. Förutom medborgarundersökningen nedan ska varje mål i landsbygdsprogrammet följas upp enskilt och presenteras för kommunstyrelsens arbetsutskott för planering.

Sveriges bästa landsbygdskommun

För att kunna avgöra om Uppsala är en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska framförallt tre medborgarvärden mätas. Dessa medborgarvärden ska jämföras med andra kommuner med liknande egenskaper och förutsättningar som Uppsala kommun för att avgöra om Uppsala är en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Anledningen till att en enskild jämförelse ska tillhandahållas är att Uppsala statistiskt inte kategoriseras som en landsbygdskommun.

Genom Statistiska centralbyråns medborgarundersökning avgör invånarna i kommunen:

- Nöjd-Region-Index (NRI): Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på.
- Nöjd-Medborgar-Index (NMI): Medborgarnas bedömning av kommunens verksamheter.
- Nöjd-Inflytande-Index (NII): Medborgarnas bedömning av inflytande på kommunala beslut och verksamheter.

Alla mål är inte kvantitativt mätbara. I dessa fall ska kommunen beskriva hur och vad som gjorts för att arbeta med de förutsättningar beskrivna i landsbygdsprogrammet som ska leda till ett ökat värde i NMI, NRI och NII.

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	4 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Strategi för bostadsbyggande

Det övergripande kommunala målet är att 2 000–3 000 bostäder ska byggas årligen. På landsbygden är det främst i de prioriterade tätorterna det ska byggas bostäder, främst flerbostadshus. För att få igång marknaden är det viktigt att se över vilka möjligheter som finns. Att använda möjligheten med ett socialt bostadsbestånd¹ som drivkraft är viktigt för att skapa incitament för andra aktörer att bygga.

För kommunens del så handlar det dels om att tillsammans med markägare, byggherrar, föreningsliv och andra aktörer se över möjligheter för att få igång byggnationerna men också om att aktivera egen mark samt att arbeta med plan, tomt- och markberedskap. Kommunen ska tillämpa ett arbetssätt som utgår från förutsättningarna i tätorterna för att möjliggöra fler byggnationer för livets alla skeden.

Det är framförallt översiktsplanen som styr och prioriterar den fysiska planeringen i kommunen. Med utgångspunkt i översiktsplan 2016 ska kommunen inom de närmsta åren prioritera bebyggelseutveckling i Storvreta, Gunsta och Jälla. Bebyggelseutveckling pågår även i andra prioriterade tätorter, men i mindre skala. För att nå målen i landsbygdsprogrammet krävs dock flera insatser.

Mål och uppföljning

- Ständig planberedskap ska finnas som motsvarar en produktion om minst 400 bostäder i de prioriterade tätorterna. Det innebär att kommunen i sin prioritering och tidsplanering av detaljplanarbeten understödjer att planer tas fram i en omfattning som bäddar för nämnda produktionsvolym.
 - Hur har planberedskapen sett ut under året?
- Tomtberedskap ska kontinuerligt finnas i samtliga av de prioriterade tätorterna där så är möjligt givet teknisk och social infrastruktur. Det innebär att det i merparten av de prioriterade tätorterna alltid ska finnas möjlighet att köpa en tomt för småhusbyggande, av kommunen eller annan aktör.
 - Ja/nej?
 - Hur många i varje ort?
- Kommunal markberedskap som understödjer de två ovanstående målen ska finnas. Det innebär att kommunen bör ha egen mark för planläggning och bostadsbyggande när situationen så kräver.
 - Hur har markberedskapen sett ut under året?

¹ Med ett socialt bostadsbestånd menas byggnationer anpassade för specifika grupper i behov av särskilda boenden.

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	5 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

- Kommunkoncernen ska ha beredskap att åstadkomma bostadsbyggande utöver småhus i prioriterade tätorter. Det innebär att kommunen inklusive dess bolag aktivt understödjer tillkomsten eller förverkligar i egen regi, där så är rimligt med hänsyn till ekonomi och behov.
 - Finns beredskap för att åstadkomma bostadsbyggande utöver småhus?

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Möjliggör bostads- och verksamhetsutveckling på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Aktivera egen mark för bostadsbyggande.	KS	PBN, GSN	2018–2020
Landsbygdsmässa om utvecklingen på Uppsalas landsbygd med fokus på bebyggelseutveckling ska arrangeras.	KS	Samtliga	2018–2020
Tillsammans med byggföretag, fastighetsutvecklare, markägare, föreningsliv och andra aktörer skapa incitament för byggnationer och marknadsföring av de prioriterade tätorterna och andra noder utpekade i översiktsplanen.	KS	Samtliga	2018–2021
Tillsammans med Uppsalahem se över i vilka prioriterade tätorter trygghetsboende/seniorboende kan byggas.	KS	ÄLN, Uppsalahem	2018–2020
Se över möjligheten med byggemaskaper som arbetssätt.	KS	ÄLN, Uppsalahem	2018–2020

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	6 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Strategi för näringslivsutveckling i ett land/stad-perspektiv

Det finns många möjligheter med en stor stad och en stor landsbygd. Det skapar gynnsamma förutsättningar för näringslivsutveckling i såväl stad som i landsbygderna. Tillsammans med universiteten, näringslivet och andra aktörer ska kommunen samverka för att möjliggöra nya tekniska och sociala lösningar för näringslivsutveckling. I kommunen ska vi ha ett starkt, hållbart, inkluderande och diversifierat näringsliv. Samarbete och innovation är de två ledande nyckelorden för en god näringslivsutveckling.

De gröna näringarna är väsentliga för landsbygdens välmående samt för att trygga en lokal livsmedelsförsörjning. Basen för den utvecklingen finns i den regionala livsmedelsstrategin. Det handlar om att skapa transparens och tydlighet i kommunala processer för att åstadkomma utveckling och nyetablering inom gröna näringar.

Mål och uppföljning

- Främja tekniska och sociala innovationer.
 - Hur har kommunen arbetat för att skapa nya tekniska och sociala innovationer?
- Skapa förutsättningar för att öka den hållbara närproduktionen av förnybar energi och livsmedel.
 - Ekologisk produktion i kommunen.
 - Energi- respektive matproduktion i kommunen.
 - Hur har kommunen arbetat med att skapa förutsättningar för produktionen?
- Skapa förutsättningar för ett ökat företagande på landsbygderna.
 - Antal jobb per boende.
 - Antal jobb.
 - Hur har kommunen arbetat med att skapa förutsättningar?
- Öka nöjdheten med den kommunala servicen för företagare på landsbygden.
 - Nöjdhet med den kommunala servicen.
- Kommunkoncernen ska ha markberedskap för verksamhetsmiljöer.
 - Har kommunen verksamhetsmiljöer inom markberedskapen?
 - Vad har hänt under året?
- Skapa förutsättningar för en ökad besöksnäring inom eko-, natur- och kulturturism.
 - Hur har kommunen arbetat med dessa frågor?
 - Vilka initiativ har tagits?

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Verka för en stärkt näringslivs-utveckling i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Skapa nya samarbetsformer och testa nya lösningar för att stärka och gynna en cirkulär livsmedelsförsörjning.	KS	GSN	2018–2020
Se över möjligheter med att stärka landsbygdsutvecklingen och lokal livsmedelsproduktion genom samarbete med grossist.	KS		2018–2020
Vara delaktiga i att implementera mål för livsmedelsproduktion utifrån den regionala livsmedelsstrategin.	KS		2018–2020
Undersöka möjligheten och implementera ett arbetssätt som ger Jällaskolan en tydligare roll som producent av närproducerad mat till de kommunala verksamheterna.	KS	UBN	2018–2020
Stärk företags- och föreningskluster kring besöksnäring på landsbygderna.	KS	Samtliga	2018–2020
Sprida kunskap om vilka olika företagsstöd och möjligheter det finns för ett ökat ungt och jämställt företagande på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2020
Synliggöra möjligheter för ökat företagande på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2020
Delta i nationella och internationella nätverk för att följa trender, innovation och forskning inom landsbygdsutveckling och marknadsföra Uppsala kommun som en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.	KS		Kontinuerligt

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	8 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Strategi för service och infrastruktur

För att bibehålla och utveckla samhällsservice på landsbygderna är innovationer och nya samarbetsätt viktiga. Erfarenheter från dialoger inom nätverket Äldrevänlig kommun ska tas tillvara inom serviceutveckling. Det är också viktigt att utbyggnaden av bostäder gynnar befintlig service och struktur. Kommunen är dock inte ensam aktör inom samhällsutvecklingen på landsbygderna utan det krävs att vi tillsammans med andra aktörer aktivt driver både stor- och småskaliga frågor viktiga för Orts- och bygdeutvecklingen. Landsbygdens frågor kommer även lyftas i kommunens övergripande mobilitets- och trafikstrategi, som exempelvis pendlarparkeringar, andra effektiva bytespunkter och regionala cykelvägar.

Kommunen ska ge råd till och stötta invånare i de frågor som uppstår kring bredbandsutbyggnaden och aktivt informera om fiberutbyggnadsläget. Att hjälpa invånare att starta fiberföreningar samt att stötta lokalsamhällets insatser kring fiberutbyggnad är centralt. Kommunen ska också verka för en god mobiltäckning samt samarbeta för att företag i hela kommunen ska ha tillgång till fiber.

Mål och uppföljning

- Etablera och/eller utveckla nya servicelösningar där det idag är brist. En ny servicelösning kan exempelvis innebära att olika typer av servicefunktioner (privata och offentliga) samverkar för att tillsammans få tillräcklig kvalitet och ekonomi trots ett begränsat befolkningsunderlag.
 - Antal nya servicelösningar.
 - Antal nya servicefunktioner.
- Öka möjligheten till ett hållbart och kollektivt resande genom att ha ett dörr- till dörrperspektiv.
 - Antal knutpunkter såsom pendlarparkeringar, cykelparkeringar, elladdstolpar och andra projekt som knyter an till ett hållbart kombinerat färd sätt.
 - Andel som nyttjar kollektivtrafik till/från bostaden.
- Skapa förutsättningar för en högre anslutningsgrad för fiber på landsbygderna.
 - Anslutningsgrad på landsbygd för hushåll och företag.
- Öka möjligheten att utöva och uppleva kultur på landsbygderna.
 - Vilka aktiviteter har genomförts via kulturförvaltningen?
- Förstärka kommunens roll som rådgivare.
 - Hur har kommunen arbetat med rådgivning?

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	9 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Bibehålla och utveckla servicefunktioner i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Etablera sammanlagt tio servicepunkter i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2019
Skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2020
Stärka rådgivningen på landsbygden för att öka tillgängligheten till information och kommunal service.	KS	Samtliga, men fokus på MHN, PBN, KTN, IFN	2018–2020
Verka för fler regionala cykelvägar på landsbygderna enligt förutsättningarna givna i översiktsplan och landsbygdsprogram.	KS	GSN	2018–2020
I samarbete med andra offentliga aktörer färdigställa fler pendlerparkeringar, och om möjligt i kombination med cykelparkeringar och elladdstolpar, vid strategiska knutpunkter, kopplat till kollektivtrafikstråk utifrån behovet utpekade i landsbygdsprogrammet och översiktsplan.	KS	GSN, Uppsala parkerings AB	2018–2020
Skapa en delgeografisk grundstruktur för kommunala utvecklingsfrågor.	KS	Samtliga nämnder och bolag	2018–2021
Göra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler på landsbygden.	KTN	KS	2018–2020
Genomföra förslag utifrån genomlysningen av den mobila biblioteksverksamheten.	KTN		2018–2019
Särskild satsning på offentlig konst på förskolor och skolor på landsbygden.	KTN		2019–2020
Fortsatt satsning på meröppna bibliotek på landsbygden.	KTN		2018–2019

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	10 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Ta fram en genomförandestrategi för 100 % bredbandstäckning till år 2020.	KS	2018–2020
Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om fiberutbyggnadsläget.	KS	Kontinuerligt
Vara behjälplig mot medborgare i processen att starta fiberföreningar och byalag.	KS	Kontinuerligt

Strategi för lokalt engagemang

I arbete med att nå målet om att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner är kommunen beroende av lokalt engagemang. Därför ska kommunen stimulera och uppmuntra insatser från lokalsamhället som hjälper till att nå målet att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Genom samverkan med föreningslivet kan kommunen möjliggöra för lokala föreningsråd/byalag/samverkansföreningar i alla landsbygder att skapa en plattform för lokal demokrati och landsbygdsutveckling i sin bygd.

Kommunens landsbygdsområden är 2018 först ut att pröva medborgarbudget som möjliggör en ny typ av lokal utveckling. I implementeringen av en mikrofond ska det undersökas om den kan fungera som en ny typ av möjliggörare för företagande och projektansökningar med landsbygdsfokus. Ett annat sätt att utveckla nya idéer på landsbygden är genom ett mobilt projektkontor som underlättar för externt finansierade idéer inom hållbar landsbygdsutveckling.

Mål och uppföljning

- Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.
 - Hur ser samarbetsstrukturen ut? Hur har den byggts upp?
- Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.
 - Årligen presentera hur dialoger har gått till. Hur har vi nått ut och till vilka? Kvinnor/män? Hur har det förändrats sedan året innan? Deltar fler i dialoger?
- Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.
 - Vilka pågående projekt finns det?
 - Hur ser strukturen ut med andelen unga i dialoger?

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Stötta lokalt engagemang i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Implementera ett pilotprojekt inom medborgarbudget.	KS, GSN	Kommunövergripande	2018–2022
Skapa ett lokalt jämställt engagemang genom att etablera servicepunkter och genom medborgarbudget.	KS	Kommunövergripande	2018–2020
Årligen utse en förening eller ett företag som gjort extra mycket	KS		2018–2019

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	12 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

för att nå målet att bli en av
Sveriges bästa landsbygds-
kommuner.

Etablera ett mobilt projektkontor med stöd från Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling som verkar för ökad hållbarhet och stärker lokalt engagemang.	KS		2019–2020
---	----	--	-----------

Implementera en mikrofond för att stötta lokalt engagemang och socialt företagande på landsbygderna.	KS	AMN	2018–2020
---	----	-----	-----------

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	13 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Pågående projekt

Här specificeras de större projekt som är pågående som rör landsbygdsutvecklingsarbetet. Det kan pågå mindre nämndspecifika projekt som inte nämns här.

- Servicepunkter i Uppsala kommun, 2017–2019
- Pilotprojekt inom medborgarbudget 2018–2022
- Mobilitets- och trafikstrategi för Uppsala kommun
- Mer lokalproducerad mat i kommunens upphandlingar
- Åtgärder för att öka bostadsbyggandet i de prioriterade tätorterna
- Bygglov på väg
- Ett hållbart mobilt projektkontor i samarbete med Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling
- Årlig landsbygdsmässa
- Medverkan i ”Testbädd för digitaliserat jordbruk” tillsammans med RISE
- Samverkan med kommungruppen i Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling
- Åtgärder för bredbandsutbyggnad

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunfullmäktige	2019-01-28	14 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2018-2536	Kommunkoncernen	Avd. strategisk planering	

Stöd för landsbygdsutveckling

Det finns möjligheter för företagare och föreningar att söka finansiellt stöd för landsbygdsutveckling, exempelvis i det svenska landsbygdsprogrammet samt hos föreningen Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling. Dessutom finns även möjlighet att söka pengar hos exempelvis Tillväxtverket, Energimyndigheten, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Boverket, kommunen samt andra stiftelser, EU-fonder och organisationer för landsbygdsutveckling.

Det svenska landsbygdsprogrammet

Det svenska landsbygdsprogrammet ger möjlighet till olika ersättningar och stöd för att utveckla landsbygderna. De prioriterade områdena är miljö, hållbar utveckling och innovation. Det övergripande målet är smart och hållbar tillväxt för alla. Det finns olika former av företags- och projektstöd, varav många är kopplade till jord- och skogsbruk. Projektstöden är framförallt stöd till investeringar, såsom till småskalig infrastruktur, investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar, lokala servicelösningar samt samlingslokaler. Det kan också vara investeringar inom rekreation och som förbättrar möjligheten till turism samt vård av natur- och kulturhistoriska byggnader. Det är viktigt att nyttan av stödet når fler än den som söker. Mer information finns på www.jordbruksverket.se.

Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling

Kommunen medfinansierar årligen föreningen Upplandsbygd tillsammans med Sigtuna, Knivsta och Östhammars kommuner. De övergripande målen i Upplandsbygds utvecklingsstrategi är att skapa samverkan för att utveckla produkter, marknadskanaler och tjänster som stärker landsbygdsföretagande och höjer servicenivån i landsbygderna. Målen är också att stärka samspelet mellan land och stad för att öka kunskapsutbytet, koppla ihop resursflöden och tillgängliggöra landsbygdens resurser samt främja aktiviteter som gör landsbygderna mer attraktiva. Samarbetet med Upplandsbygd är en viktig del för att nå alla delmål i vårt landsbygdsprogram och för att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.

Upplandsbygds funktion är att göra det möjligt för näringslivet, det civila samhället och den offentliga sektorn att tillsammans hitta samarbeten som utvecklar landsbygden, framförallt inom de fokusområden som är framtagna i strategin. Dessa är företagande och företagsutveckling, samspelet mellan land och stad, ungdomar och utvecklande bygder. Mer information om Upplandsbygd lokalt ledd utveckling finns på www.upplandsbygd.se.

Stöd till föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling

Alla lokala samverkansaktörer som driver demokrati- och utvecklingsfrågor i sin bygd kan från och med 2017 söka ekonomiskt stöd från kommunstyrelsen. Det kan sökas innan sista mars varje år. Summan för stödet är 300 000 kr årligen. Läs mer på www.uppsala.se/kultur-och-fritid/stod-och-bidrag/stod-till-foreningar-som-tar-ett-overgripande-ansvar-for-sin-bygds-utveckling/.